

بسمه تعالی

اندیشکده راهبردی تبیین

نشانی اینترنتی: www.tabyincenter.ir

پست الکترونیکی: info@tabyincenter.ir

کلیه‌ی حقوق مادی و معنوی این مقاله متعلق به اندیشکده راهبردی تبیین است. تکثیر، انتشار و یا واگذاری آن به دیگران تنها با ذکر منبع مجاز است.

پاسخی فراتر از دفع دشمن

(نیم‌نگاهی به حضور رسمی حزب‌الله لبنان در سوریه و افزایش توان نظامی این حزب در جنگ احتمالی با رژیم صهیونیستی)

مهرماه ۱۳۹۳

محمدعماد بهرامی / کارشناس مسائل منطقه

دفاع از حلقه طلایی محور مقاومت برای جلوگیری از سقوط نظام سوریه و حفظ و تقویت آن، دفاع از حقوق لبنانی‌های ساکن سوریه که اغلب در مرزهای غربی سوریه مستقر هستند در برابر تروریست‌های تکفیری، دفاع از اماکن مقدس همچون حرم حضرت زینب (س) و حرم حضرت رقیه (س)، جلوگیری از ورود تکفیری‌ها به لبنان و... از جمله دلایلی بود تا درست در پنجمین ماه سال ۲۰۱۳م، دبیر کل دوست‌داشتنی مقاومت لبنان را مجبور سازد تا ورود رسمی حزب‌الله به منازعه فرسایشی سوریه را علنی سازد. گرچه این حضور می‌توانست تحریک دنیای اهل سنت علیه این حزب، شائبه طرفداری مطلق از حکومت سوریه و از دست دادن نیروهای زبده و امکانات جنگ‌افزاری را برای حزب‌الله به همراه داشته باشد اما به گفته خود «سید حسن نصرالله»، «ده‌ها هزار جنگجوی تکفیری تندرو پنهانی به سوریه آمده‌اند. به آن‌ها ویزا و امکانات داده شد و مرزهای سوریه به روی آن‌ها باز شد و وارد سوریه شدند. ورود این افراد خاطر به اصطلاح دوستان سوریه را نیاززد ولی حضور تعداد کمی از افراد حزب‌الله دخالت خارجی تلقی می‌شود. خب - بگذارید صداقت داشته باشم- ما در گذشته و تا چند ماه پیش دخالت نکرده بودیم... به روشنی- سوریه پشتیبان و تکیه‌گاه مقاومت است و مقاومت

نمی‌تواند دست‌بسته بماند تا پشتش دریده شود یا کمرش بشکند. اگر نه ابله خواهیم بود. ابله کسی است که می‌بیند مرگ، محاصره و توطئه به سویش می‌خزند ولی هیچ حرکتی نمی‌کند. ابله یعنی این. عاقل و مسئولیت‌پذیر کسی است که تمام مسئولیت‌هایش را بر عهده می‌گیرد... دوست دارم به شما بگویم- درباره‌ی آنچه در روزهای گذشته رخ داد: هممه‌های رسانه‌ای هیچ‌وقت خاموش نشده‌اند و خاموش هم نخواهند شد. وارد سوریه شده بودیم یا نشده بودیم. تصمیمش از قبل وجود داشت.»^(۱) بنابراین در اولین مرحله در ۱۹ می ۲۰۱۳ و تحت حمایت حملات توپخانه‌ای ارتش سوریه قدم به منطقه استراتژیک «قصیر» واقع در جنوب غربی استان حمص گذاشت. مکانی که در مجاورت منطقه بقاع لبنان و شهرهای هرمل و بعلبک قرار دارد و مملو است از روستاهایی که ساکنین شیعه آن، سوری‌های لبنانی‌الاصل هستند که بسیاری از آن‌ها دارای کارت ملی لبنانی می‌باشند. این منطقه نزدیک به یک سال در اختیار گروه‌های تکفیری قرار داشت که تعداد زیادی از ساکنانش توسط تروریست‌ها قتل‌عام و ذبح شرعی شده بودند. حملات موشکی از قصیر به هرمل و روستاهای مجاور در داخل لبنان و تبدیل‌شدن این شهر به گذرگاهی برای ورود تسلیحات از لبنان به سوریه، اهمیت فتح

این منطقه را دوچندان می‌کرد. تا اینکه بعد از ۱۷ روز مجاهدت رزمندگان حزب‌الله و در عین شگفتی تحلیل‌گران نظامی جهان، شهر قصیر از لوث وجود تکفیری‌ها پاک شد تا حزب‌الله نخستین تجربه تهاجمی گسترده تاریخ خویش را (آن‌هم در فضایی خارج از لبنان) با موفقیت پشت سر گذارد.

گرچه از نبرد قصیر به عنوان اولین حضور رسمی حزب‌الله در سوریه یاد می‌شود اما در اثناء همین نبرد، نیروهای حزب‌الله در کنار ارتش و نیروهای دفاع وطنی سوریه از دروازه‌های دمشق نیز محافظت می‌کردند و جنگ سخت در ریف دمشق بخشی از مجاهدین حزب‌الله را به خود مشغول ساخته بود اما آن چیزی که بیشتر از همه در چشم می‌آمد حضور مؤثر نیروهای این حزب در زینبیه و اطراف حرم حضرت زینب (س) و همچنین حرم حضرت رقیه (س) بود که یکی از دلایل اصلی حضور آن‌ها در سوریه را توجیه می‌کرد و در نهایت نیز موفق شدند در کنار سایر مدافعین حرم، محاصره این منطقه را بشکنند و به وعده خود که همان «لن تسبی زینب مَرَّتین»^(۳) بود، جامه عمل ببوشانند.

تأمین مناطق مرزی لبنان با سوریه، هدف بعدی حزب‌الله بود. این حزب که حالا دیگر به شیوه جنگیدن با تروریست‌ها در سوریه مسلط شده بود، بر آن شده بود تا نوار مرزی‌ای را که از تل‌کلخ در شمال تا مرزهای جاده دمشق بیروت در جنوب امتداد دارد و در تسلط تروریست‌ها بود، آزاد کند. تروریست‌ها در طول مدت اشغال این نوار مرزی توانسته بودند مناطق موازی با مرز در لبنان از دشت خالد تا کفر زید و از آنجا تا روستاهای بعلبک، منطقه عرسال و هرمل را با چالش جدی مواجه سازند طوری که هفته‌ای نبود که خمپاره‌های آنان مناطق شیعه‌نشین این قسمت را لمس نکند. آنان توانسته بودند از طریق این ناحیه که بخش اعظمی از آن را منطقه «قلمون» شامل می‌شود، مسیر ارتباطی حمص- دمشق را با مشکل همراه سازند و به وسیله تسلیحاتی که از لبنان به آنان می‌رسید نیروهای خود را در غوطه شرقی و غربی دمشق تسلیح کنند.

عملیات بزرگ حزب‌الله در سوریه کلید خورد و رزمندگان حزب‌الله از قلمون و ریف حمص و منطقه نعمات در روبروی هرمل گرفته تا جاده‌های قاچاق متصل به عرسال، جراجیر، سحل، مزارع ریما و سپس یبرود، رأس‌العین،

فلیطا، رأس المعره و منطقه مهم رنکوس در قلمون پراکنده شدند و در عرض چهارماه یکی از استراتژیک‌ترین مناطق سوریه را با کمک ارتش و نیروهای وطنی سوریه از دست تروریست‌ها آزاد کردند. به موازات این نبرد نیروهای حزب‌الله همچنان کمک‌حال ارتشی‌های سوریه در ریف دمشق و ریف حلب نیز بودند و امنیت حرمین دمشق را نیز با کمک نیروهای مردمی این شهر به خوبی برقرار ساختند.

حضور حزب‌الله در سوریه موجب شده بود تا فشار سیاسی شدیدی از سوی مغرضان این حزب در داخل (جناح ۱۴ مارس) و خارج از لبنان متوجه این حزب شده و شبهاتی علیه حزب‌الله در رسانه‌های محور عبری- عربی- غربی منتشر شود. این افراد و رسانه‌ها استفاده حزب‌الله از سلاح خود در مقابل دشمنی غیر از دشمن صهیونیستی، دخالت در امور سوریه، نقض حریم سوریه، نگرش مذهبی داشتن به بحران سوریه و اتهامات و شبهات دیگری شبیه آن را مطرح می‌کردند که مخاطب منصف به خوبی می‌فهمید که دلیل این اتهامات یک‌چیز بیشتر نمی‌تواند باشد: «موفقیت بیش از حد حزب‌الله در سوریه و ضربه سخت وارد شده به تکفیری‌ها بر خلاف آنچه مخالفانش گمان

می‌کردند.» اما یک موضوع هنوز هم برای برخی از تحلیل‌گران سیاسی و نظامی به طور کامل روشن نشده است:

آیا قدرت نظامی حزب‌الله به علت حضور در سوریه، برای جنگ احتمالی با رژیم صهیونیستی کمتر شده است؟

پاسخ صحیح و البته دقیق به این پرسش زمانی مشخص خواهد شد که این جنگ احتمالی صورت واقعیت به خود گیرد و از حوزه پیش‌بینی و برآورد خارج شود. با این حال طبق آنچه در سخنان مقامات حزب‌الله و سران رژیم صهیونیستی می‌بینیم، نه جنگ سوریه حزب‌الله را از دشمن اصلی غافل کرده و نه جنگ هشت روزه غزه موجب شده رژیم صهیونیستی بی‌خیال حزب‌الله شود.

مقامات حزب‌الله و در رأس آن‌ها دبیر کل این حزب نه‌تنها حضور در سوریه را به ضرر این حزب در جنگ احتمالی با رژیم صهیونیستی نمی‌دانند بلکه آن را باعث رشد توانایی‌های مقاومت نیز محسوب می‌کنند. به طوری که سید حسن نصرالله در مصاحبه اخیر خود با روزنامه الاخبار این‌طور بیان کرد که: «این نبرد، تجربه و آگاهی و وسعت دیدی به ما داد که می‌توان آن را در هر

مواجهه‌ای در آینده ضد رژیم صهیونیستی (در حمله و دفاع) به کار گرفت. اسرائیل کاملاً چشمش به تجربه‌ی حزب‌الله در سوریه است. در بحث‌های اسرائیلی‌ها خیلی گفته شد که آیا حزب‌الله بعد از کسب تجربه‌ی القصیر و قلمون می‌تواند دروس و نتایج این دو تجربه را در نبرد الجلیل به کار گیرد؟ نبردی که در سوریه به راه افتاد، برتری کیفی‌ای به ما در هر نبردی در آینده با دشمن اسرائیلی بخشیده است و در عین حال هیچ چیزی که در نبرد با دشمن اسرائیلی برای ما مفید باشد را هم از دست ما نگرفته است.»^(۳)

این سخنان سید حسن نصرالله همان چیزی است که تحلیل‌گران غربی نیز به آن اذعان دارند. «اندرو اکزوم» کارمند سابق وزارت خارجه آمریکا و کارشناس مسائل لبنانی در این مورد می‌گوید: «نسل جدیدی از اعضای نظامی حزب‌الله لبنان وجود دارد که نخستین تجربه جنگیدن خود را در سوریه می‌گذرانند. معتقدم آن‌ها در حال کسب تجربه خوبی در زمینه جنگ واقعی به‌جای درگیری‌های آزمایشی و غیرواقعی در مانورهای نظامی هستند.»^(۴) این کارشناسان همچنین نوع تجربه کسب شده توسط حزب‌الله را متفاوت از قبل عنوان می‌کنند. «جفری وایت» یکی از مقامات سابق سازمان جاسوسی آمریکا نیز در گزارشی که به تازگی از سوی «مرکز مبارزه

با تروریسم در واشنگتن» منتشر شده، نوشت: «نزاع در سوریه به حزب الله لبنان درباره جنگ غیرمعمول، آگاهی زیادی داده است. علاوه بر این، حزب الله هم اکنون تنها به درگیری‌های تاکتیکی کوچک محدود نیست و عملیات‌های هجومی را انجام می‌دهد. جنگ در سوریه از نوع دیگری است. زمان طولانی را دربر می‌گیرد، واحدهای بزرگی در آن مشارکت می‌کنند و عملیات‌های پیچیده‌ای را شامل می‌شود.»^(۵)

از طرفی دیگر نیروهای برجسته نظامی صهیونیست هم به تجربه حزب الله در سوریه برای استفاده در نبرد احتمالی آتی اعتراف کرده‌اند. «سرهنگ یارون فروموسی» در این خصوص به پایگاه صهیونیستی «یدیعوت‌آحارنوت» گفته است: «حضور حزب الله در جنگ سوریه نه تنها باعث تضعیف قدرت آن نشده بلکه منجر به تقویت جنبش مقاومت اسلامی لبنان هم شده است. نیروهای حزب الله به دلیل استفاده از سلاح‌های پیشرفته در جنگ سوریه حرفه‌ای‌تر شده‌اند. آن‌ها آمادگی خود را برای جنگ علیه ما حفظ کرده و هر حادثه‌ای در مناطق مرزی می‌تواند اوضاع را وخیم‌تر کند. علی‌رغم تلفات حزب الله در سوریه، این گروه شیعی به صورت دائم در حال نظارت و کنترل فعالیت نیروهای نظامی ما در امتداد مرزها است.»^(۶) حتی برخی از این مقامات

نظامی قدرت و توان حزب‌الله را با وجود حضور در سوریه فراتر از جنگ ۳۳ روزه سال ۲۰۰۶ می‌دانند به گونه‌ای که یکی از مقامات بلندپایه نظامی آن‌ها در جدیدترین موضع‌گیری با ترس از اشغال «الجلیل» در شمال مناطق اشغالی توسط حزب‌الله، بیان داشته: «اگر جنگ جدیدی رخ دهد حزب‌الله لبنان به عنوان متحد اصلی ایران و سوریه در منطقه، ده‌ها و یا صدها تن از نیروهای خود را به داخل اسرائیل گسیل خواهد داد. اگر جنگ آینده به مدت چهار ماه هم طول بکشد، حزب‌الله علاوه بر حمله زمینی به خاک اسرائیل، شهرهای مختلف ما را هدف حملات شدید و بسیار سنگین موشکی خود قرار خواهد داد.»^(۷)

پرداختن به تمامی سخنان مقامات حزب‌الله، رژیم صهیونیستی و تحلیل‌گران غربی در خصوص کاهش یا افزایش توان حزب‌الله برای نبرد احتمالی با رژیم صهیونیستی، در این نوشتار نمی‌گنجد با این حال در پایان سعی داریم ذهن خوانندگان محترم را به سؤالاتی رهنمون سازیم که شاید جواب دادن به آن‌ها تحلیل و برآوردی دقیق‌تر از موضوع نبرد احتمالی حزب‌الله با رژیم صهیونیستی را نمایانگر سازد:

۱. در صورت جنگ احتمالی آیا این بار ارتش سوریه برای وارد آوردن ضربه نهایی به رژیم صهیونیستی و به نحوی تشکر از حزب‌الله، داخل معرکه نخواهد شد؟ (یکی از افسران رژیم صهیونیستی که او نیز از تجربه حزب‌الله در سوریه نگران شده، در این خصوص تحلیل جالبی دارد: «روابط حزب‌الله و سوریه که قبلاً بر اساس اشتراک منافع قرار داشت، هم‌اکنون بر اساس وحدت و سرنوشت مشترک تبدیل شده است. حضور حزب‌الله در جنگ سوریه باعث شده تا بشار اسد آماده فراهم کردن و ارائه تسلیحات سرنوشت‌ساز به حزب‌الله و همچنین ورود به میدان جنگ برای پشتیبانی از این جنبش شود. اگر اسرائیل جنگی علیه حزب‌الله شروع کند ارتش سوریه با تسلیحات سنگین تل‌آویو را هدف قرار خواهد داد.»^(۸))

۲. آیا شیوه جنگی حزب‌الله برای مقابله و تهاجم به رژیم صهیونیستی همچون سال ۲۰۰۶ خواهد بود؟ (برای پاسخ به بخشی از این پرسش به گزارش اندیشکده «بروکینگز» که با قلم «نیکلاس بلانفورد» و «بلال وای. ساب» تهیه شده است مراجعه کنید که برای سهولت لینک فارسی آن در قسمت منابع قرار داده شده است.^(۹))

۳. آیا رژیم صهیونیستی باز حاضر است شبخ ترس را بر یهودیان ساکن در مناطق اشغالی مستولی سازد و شهرهای بزرگی چون حیفا و تلاویو را به محل رفت و آمد ارواح مبدل سازد؟ (از خواندن سخنرانی‌ها و مصاحبه‌های دبیر کل حزب‌الله که حتی اهالی رژیم صهیونیستی هم او را صادق می‌دانند، این‌طور برمی‌آید که چنین تهدیدی کاملاً جدی است. حتی روزنامه «لس‌آنجلس تایمز» آمریکا نیز پاسخ این سؤال را به نقل از مقامات ارشد نظامی صهیونیست داده است «جنگ بعدی با حزب‌الله برای یهودیان ساکن در سرزمین‌های اشغالی نسبت به تجربه قبلی دردناک‌تر خواهد بود و آنچه ما در سال ۲۰۰۶ مشاهده کردیم فقط «قله یک کوه یخی» بود». (۱۰)

۴. آیا ایران به عنوان متحد همیشگی حزب‌الله و کشوری که مغز متفکر محور مقاومت محسوب می‌شود، در این جنگ به راحتی دست روی دست خواهد گذاشت تا رژیم صهیونیستی هر بلایی را که خواست بر سر حزب‌الله بیاورد؟ (گویا در پاسخ به این پرسش ذکر همین یک جمله از «حجت‌الاسلام شیرازی» (نماینده‌ی محترم ولی‌فقیه در نیروی قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی)

کافی باشد: «برای حذف اسرائیل یک بهانه و ۲۴ ساعت وقت لازم

داریم...»^(۱۱)

۵. آیا نگاه حزب‌الله به جنگ آتی با رژیم صهیونیستی همچون دیگر

جنگ‌های گذشته‌اش با این رژیم است؟ آیا حزب‌الله به پاسخی

فراتر از دفع حمله احتمالی فکر نکرده است؟ (گوشه‌ای از

صحبت‌های دبیر کل حزب‌الله در این مورد شنیدنی است: «آنچه را

که برای اسرائیل تدارک می‌بینیم طبیعی است که با آنچه در

نبردهای دیگر با گروه‌های مسلح استفاده می‌کنیم متفاوت خواهد

بود، از این رو چیزی را نمی‌بینم که حزب‌الله آن را برای اسرائیل در

نبرد مخفی کرده بود و اکنون ناگزیر شده باشد عیان کند. (در

نبرد آینده با اسرائیل؟، حزب‌الله هر آنچه را دارد رو می‌کند.»^(۱۲)

منابع:

۱. سایت المنار لبنان

<http://www.almanar.com.lb/adetails.php?eid=498299&cid=61&fromval=1>

۲. هرگز اجازه نخواهیم داد حضرت زینب (علیها السلام) برای دومین بار به اسیری برود.

۳. مصاحبه اختصاصی با سایت روزنامه الاخبار

<http://www.al-akhbar.com/taxonomy/term/4819>

۴. سایت عصر ایران به نقل از خبرگزاری فرانسه

<http://www.asriran.com/fa/news/330836>

۵. سایت عصر ایران به نقل از خبرگزاری فرانسه

<http://www.asriran.com/fa/news/330836>

۶. خبرگزاری نسیم

<http://www.tasnimnews.com/Home/Single/114099>

۷. سایت باشگاه خبرنگاران

<http://www.yjc.ir/fa/news/4979878>

۸. خبرگزاری تسنیم به نقل از المنار

<http://www.tasnimnews.com/Home/Single/320340>

۹. خبرگزاری فارس به نقل از اندیشکده بروکینگز

<http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13900530192543>

۱۰. سایت خبری شفاف

<http://shafaf.ir/fa/news/203675>

۱۱. مصاحبه اختصاصی با سایت رجانیوز

<http://rajanews.com/Detail.asp?id=138986>

۱۲. مصاحبه اختصاصی با سایت روزنامه الاخبار

<http://www.al-akhbar.com/taxonomy/term/4819>